

DOI 10.31558/2307-2318.2024.3.2

УДК 338.242.2

JELClassification: I.26, M.20, O.32, O.38

Андронік О.Л.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки,

Донецький національний університет імені Василя Стуса,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7486-9006>,

email: o.andronik@donnu.edu.ua

Клочковський О.В.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та поведінкової економіки,

Донецький національний університет імені Василя Стуса,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2839-393X>,

email: v.klochkovskiy@donnu.edu.ua

Солоненко Ю.В.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки,

Донецький національний університет імені Василя Стуса,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1696-2151>,

email: u.solonenko@donnu.edu.ua

**ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Доведено, що інноваційна діяльність виступає тим інструментом, який супроводжує бізнес-процеси та діяльність підприємців. Акцентовано увагу на тому, що в умовах сучасних викликів саме інноваційна модель розвитку підприємництва здатна сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції та послуг і повинна бути врахована при формуванні стратегічних векторів розвитку економіки країни. Встановлено, що стрімкий розвиток науки та технологій, трансформації в сфері цифровізації створюють додаткові передумови для застосування новітніх підходів до розбудови підприємницького середовища. Досліджено теоретичний базис інноваційного підприємництва та відзначено розмаїття трактувань цього терміну. Зосереджено увагу на функціональному та процесному підходах. Виокремлено основні характерні риси інноваційного підприємництва. Акцентуючись на тому, що інноваційне підприємництво виступає стрижнем ефективного розвитку національної економіки, досліджено рівень інноваційності країни. Проаналізовано результати розрахунку Глобального інноваційного індексу (GII) та рейтингову оцінку України за окремими складовими інноваційної діяльності в динаміці. Досліджено місце держави серед ТОП-3 інноваційних економік за групами країн (відповідно до рівня доходу на душу населення). Спираючись на результати досліджень та наявність сучасних викликів для економічного розвитку, відзначено необхідність формування та реалізації заходів (в рамках державної економічної політики), спрямованих на активізацію інноваційної діяльності в підприємстві, здатних забезпечити збалансований розвиток цієї сфери в Україні. Підкреслено, що вони мають бути комплексними та системними. Акцентовано увагу на тому, що відбудова національної економіки, зокрема підприємницької сфери, є неможливою без сучасних інноваційних підходів, технологій, інструментарію та новітніх управлінських концепцій, практична реалізація яких передбачає запровадження відповідних заходів. Запропоновано комплекс таких заходів, які систематизовано за

блоками (технологічний та управлінський). Це дозволить інтегрувати досягнення як в сфері науки та технологій, так і в галузі управління для розбудови інноваційної економіки.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, бізнес, інноваційна діяльність, інноваційний простір, національна економіка, стратегічний розвиток, розвиток.

Табл.1, Рис.1, Лим 17.

Andronik Olena

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Corporate and Spatial Economics
Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7486-9006>,
email: o.andronik@donnu.edu.ua

Klochkovskiy Oleksandr

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Management and Behavioral Economics
Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2839-393X>,
email: v.klochkovskiy@donnu.edu.ua

Solonenko Julia

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Corporate and Spatial Economics
Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1696-2151>,
email: u.solonenko@donnu.edu.ua

**INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP AS A COMPONENT OF NATIONAL
ECONOMY DEVELOPMENT STRATEGY**

It has been proven that innovative activity acts as a tool that accompanies business processes and activities of entrepreneurs. Attention is focused on the fact that in the conditions of modern challenges, it is the innovative model of entrepreneurship development that can contribute to increasing the competitiveness of domestic products and services and should be taken into account when forming strategic vectors for the development of the country's economy. It was established that the rapid development of science and technology, transformations in the field of digitalization create additional prerequisites for the application of the latest approaches to the development of the business environment. The theoretical basis of innovative entrepreneurship was studied and the variety of interpretations of this term was noted. Attention is focused on functional and process approaches. The main characteristic features of innovative entrepreneurship are highlighted. Focusing on the fact that innovative entrepreneurship is the backbone of the effective development of the national economy, the level of innovativeness of the country was investigated. The results of the calculation of the Global Innovation Index (GII) and the ranking of Ukraine by individual components of innovative activity in dynamics were analyzed. The state's place among the TOP-3 innovative economies by group of countries (according to the level of income per capita) was studied. Based on the results of research and the presence of modern challenges for economic development, the need for the formation and implementation of measures (within the framework of the state economic policy) aimed at the activation of innovative activity in entrepreneurship, capable of ensuring the balanced development of this sphere in Ukraine, was noted. It is emphasized that they should be comprehensive and systematic. Attention is focused on the fact that the reconstruction of the national economy, in particular the entrepreneurial sphere, is impossible without modern innovative approaches, technologies, tools and the latest management concepts, the practical implementation of which involves the introduction of appropriate measures. A set of such

measures is proposed, which are systematized by blocks (technological and administrative). This will enable the integration of achievements both in the field of science and technology and in the field of management for the development of an innovative economy.

Keywords: innovative entrepreneurship, business, innovative activity, innovative space, national economy, strategic development, development.

Tab.1, Fig. 1, Ref. 17

Постановка проблеми. Сучасне підприємництво виступає однією зі складових національної економіки, а його розвиток впливає на її конкурентоспроможність. Зазначимо, що інноваційна діяльність виступає тим інструментом, який супроводжує всі бізнес-процеси даного виду діяльності, що пояснюється присутністю елементів новизни (в різному ступені) в роботі підприємців.

Стрімкий розвиток науки та технологій, значні трансформації в сфері цифровізації створюють додаткові передумови для застосування новітніх підходів до розбудови підприємницького середовища, формуючи інноваційний простір даного виду діяльності.

В свою чергу Групою Світового банку справедливо відзначається, що саме «новації та підприємництво виступають рушійними силами забезпечення світової стійкості, економічної безпеки і спільного процвітання» [1]. Це підтверджують і сучасні світові практики, які демонструють домінування інноваційного підприємництва як інституційного сектору, доводячи успішність запровадження інноваційних моделей, які здатні сприяти адаптивності економічної системи, підвищенню ефективності функціонування бізнесу, привертаючи увагу до реформ, спроможних стимулювати продукування та використання новітніх технологій, наукових розробок, сприяючи інтенсифікації інноваційного підприємництва. Так, наприклад, у промислово розвинених країнах інтелектуальне виробництво забезпечує понад 60% реального зростання, а в перспективі планується підвищення до 90 % [2, с. 26].

Зазначимо, що сучасне вітчизняне підприємництво функціонує у складних умовах, які пов'язані з трансформаціями виробничих та збутових процесів через такі виклики, як: пандемія, військові дії в країні, зміни споживацьких інтересів та потреб.

Акцентуємо увагу на тому, що в умовах сучасних ризиків саме інноваційна модель розвитку підприємництва, формування дієвої інноваційної політики в цій сфері здатні підвищити продуктивність праці та зайнятості населення, ініціювати нові технології виробництва та збуту, збільшити рівень прибутковості суб'єктів господарювання, сприяючи динамічному розвитку національної економіки, в тому числі в період післявоєнного відновлення, та виступаючи одним з факторів її зростання та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і послуг на світовому ринку. Тому, інноваційне підприємництво має стати одним зі стратегічних векторів розвитку економіки країни та потребує відповідної державної підтримки, що актуалізує тематику даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку інноваційного підприємництва як складової національної економіки, аспектам державної політики в цій сфері присвячено низку досліджень як закордонних так і вітчизняних авторів.

Теоретичний базис інноваційного розвитку суб'єктів господарювання закладено в працях Ф. Котлера [2], М. Моррриса [3], Й. Шумпетера [4] та ін. В своїх дослідженнях вони пропонують авторські бачення сутності інноваційного середовища в класичній теорії інновацій.

В численних публікаціях автори відзначають значущість інноваційного підприємництва в піднесенні національної економіки. Особливості формування інноваційного підприємництва, основні проблеми, пов'язані з розвитком цієї сфери на інноваційних засадах, методи управління ризиками в цих процесах досліджувались в працях таких науковців, як: О. Гавриш [5], Г. Давидовська [6], С. Ілляшенко [7], С. Кушнір [8], С. Онешко [9], П. Поврозник [10], С. Ткач [11] та ін.

Аналізу основних інноваційних процесів в економічних системах на різних рівнях присвячено дослідження Всесвітньої організації інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization) [12] та Світового банку (World Bank) [1].

На необхідності вектору інноваційного розвитку наголошується і в Національній економічній стратегії 2030, в якій економічна візія держави визначається у «перетворенні її на найпривабливішу країну економічних можливостей для інновацій, інвестицій та ведення бізнесу» [13]. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій, присвячених основним аспектам інноваційного підприємництва, питання розвитку цієї сфери залишаються актуальними та потребують переосмислення наукових здобутків, з врахуванням змін зовнішнього середовища, та подальшого дослідження в контексті елементу стратегії розвитку національної економіки в умовах сучасних викликів.

Метою статті є дослідження теоретичних засад інноваційного підприємництва як складової стратегії розвитку національної економіки.

Виклад основного матеріалу. Інноваційне підприємництво передбачає використання сучасних ідей, технологій для вирішення існуючих проблем, своєчасного реагування на сучасні виклики, нівелювання виникаючих ризиків і створення нових можливостей для розвитку даної сфери та зростання її конкурентоспроможності.

Слід констатувати, що у вітчизняному законодавстві інновації трактуються як «...новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [14]. Тобто при визначенні інновацій акцент робиться на кінцевому результаті наукового або науково-технічного процесу, що спрямований на удосконалення у тій чи іншій сфері.

В наукових дискурсах поняття «інноваційне підприємництво» трактується на основі різних підходів. А саме:

1. З точки зору функціонального підходу, відповідно до якого інноваційне підприємництво розглядається через певні функції, з акцентами на можливостях розвитку даного явища як фактору економічного зростання суб'єктів господарювання і національної економіки в цілому. А саме як:

- підприємництво, складовими якого є виробництво науково-технічної продукції (товарів та послуг) та інтелектуальне виробництво [10];

- різновид підприємницької діяльності, спрямований на створення та комплексне використання нововведень, що сприяють в умовах підвищеного ризику інвестування отриманню прибутку та збільшенню науково-технічного потенціалу за рахунок розвитку піонерних виробництв, трансферу технологій подвійного призначення, підвищення конкурентоспроможності продукції [11];

- як економічну діяльність зі створення та управління інноваційним підприємством з метою розробки, впровадження та комерційного використання різного роду інновацій [15, с. 19] тощо.

2. З точки зору процесного підходу, як:

- вид діяльності, констатуючи спрямованість на «створення нового попиту на продукти, технології, послуги, що супроводжується формуванням відповідних новітніх методів організації виробництва та управління, комерційного використання нововведень» [5, с.110];

- форма реалізації інтелектуальної власності або ж тип діяльності, підкреслюючи комплексність та визначаючи як «сукупність економічних відносин, яка спрямована на створення або пошук інтелектуального товару, його виробництво та розповсюдження з метою отримання прибутку» [6, с.213]; акцентуючись на мотивації підприємницької діяльності у вигляді квазіренти [7, с.28] та ін.

Безумовно, такий підхід віддзеркалює лише окремі аспекти сутності даного явища. Але розглядаючи інноваційне підприємництво як процес вважаємо доцільним

акцентуватись на системності пошуку інновацій, регулярності фінансування цієї діяльності, що дозволить створити кращі за існуючі інноваційні продукти, вдосконалити виробництво шляхом практичного втілення нововведень та потребує врахування при формуванні стратегічних векторів розвитку економіки за даним напрямом.

Дослідження основних аспектів теорії інновацій та практичного досвіду функціонування провідних підприємств дозволило виокремити основні характерні риси інноваційного підприємництва. Серед них [2, с.35; 3, с.24; 8, с. 11]:

- комплексна інноваційна активність, яка передбачає здійснення на регулярній основі (власними силами або залучаючи спеціалізовані компанії) науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, закупівля нових продуктів і технологій;
- системне використання нових технічних рішень при формуванні асортиментного портфелю, запровадження новацій в технологічні та організаційні процеси;
- активний вплив суб'єктів інноваційного підприємництва на споживачів, формуючи нові ринки та попит, що реалізується шляхом дослідження їх потреб та вподобань, виявлення імпульсних та неусвідомлених потреб, задоволити які здатний новий товар,
- отримання комерційного прибутку на основі досягнення нових потреб споживачів або більш високого рівня їх задоволення. Отримання суб'єктом господарювання, який першим запропонував ринку принципово інноваційний товар (технології), додаткового доходу від продажу (допоки ця продукція не знайде розповсюдження на ринковому просторі);
- активне та системне управління процесами створення інновацій, концентрація дій щодо винаходів;
- капіталізація прав інтелектуальної власності на відповідні об'єкти, що передбачає включення їх вартості у собівартість інноваційної продукції;
- достатній рівень фінансового забезпечення інноваційної діяльності, володіння правами інтелектуальної власності, забезпечення наявності інноваційного продукту в асортименті підприємства понад 70% від загального обсягу виробництва (продажу).

Акцентуючись на тому, що інноваційне підприємництво виступає одним з напрямів впровадження та розвитку інноваційних технологій, стрижнем ефективного розвитку національної економіки, вважаємо доцільним дослідити рівень інноваційності країни.

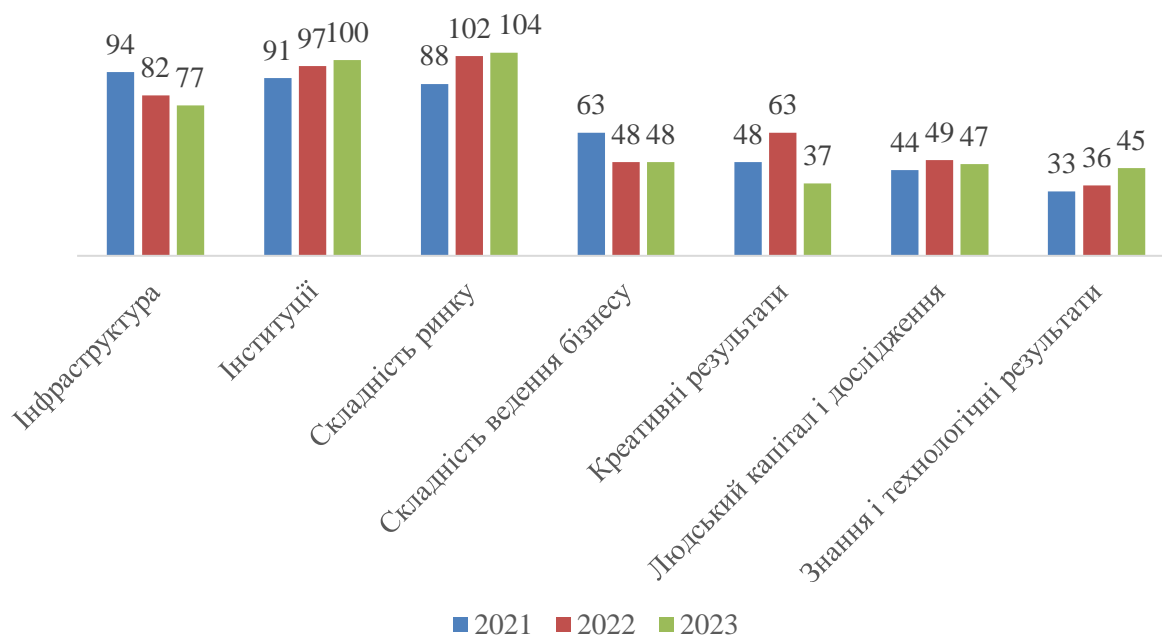
В цьому контексті представляють інтерес результати розрахунку Глобального інноваційного індексу (GII), який відображає сучасні світові тенденції в сфері розвитку інновацій, як складової національних економік, та представлений у вигляді рейтингу країн.

Констатуємо, що за результатами оцінки рівня новацій здійснено рейтингування 132 країн світу. Рейтингова оцінка України за окремими складовими інноваційної діяльності (в рамках розвитку національної економіки в динаміці) представлена на рис. 1.

Результати дослідження дозволили констатувати, що за деякими складовими індексу спостерігається зниження показників, що свідчить про сповільнення розвитку інноваційної діяльності в країні. Зауважимо, що така ситуація склалась через негативний вплив ряду факторів, основними з яких є: війна внаслідок агресії росії, спричинивши нестабільність макроекономічних показників, ризикованість підприємницької діяльності, руйнування інфраструктурних об'єктів тощо.

Для більш докладної оцінки передумов розвитку інноваційного підприємництва вважаємо доцільним здійснити аналіз місця України в рамках першої трійці інноваційних економік за групами країн з різним рівнем доходу на душу населення, які виокремлено Світовим банком за даними 2023 року (табл. 2).

Результати аналізу дозволили констатувати, що за інноваційним спрямуванням національної економіки та доходом населення Україна відноситься до групи держав з рівнем нижче за середній, посідаючи третє місце.

Рисунок 1 - Місце України у світовому рейтингу за базовими блоками показників Глобального інвестиційного індексу в динаміці, місце (побудовано за даними [1; 12])

Враховуючи вищевказані результати та наявність сучасних ризиків та викликів для економічного розвитку, передусім через військовий стан в країні, вважаємо доцільним звернути увагу на необхідність формування та реалізації заходів (в рамках державної економічної політики), спрямованих на активізацію інноваційної діяльності, здатних забезпечити збалансований розвиток сфери інноваційного підприємництва в Україні.

Таблиця 1 - Місце України серед ТОП-3 інноваційних економік за групами країн відповідно до рівня доходу на душу населення (у 2023 р. за даними Світового банку) [1; 12]

Високодохідна група	Дохід		Низькодохідна група
	вище середнього	нижче середнього	
1. Швейцарія	1. Китай	1. Індія	1. Руанда
2. Швеція	2. Малайзія	2. В'єтнам	2. Мадагаскар
3. США	3. Болгарія	3. Україна	3. Того

Необхідність таких дій підтверджується і вітчизняними науковцями [16, с.190], які наголошують, що післявоєнна перебудова промислових підприємств та бізнесу має ґрунтуватися не тільки на розбудові зруйнованих або пошкоджених внаслідок військових дій промислових потужностей та інфраструктурних об'єктів, а на відбудові підприємств із високим технологічним рівнем, якістю, організацією виробництва, застосовуючи концепцію «Індустрії 4.0».

А стратегічною метою повоєнного відновлення має стати «становлення і розвиток високоіндустріального суспільства...», структурна модернізація на вищому технологічному рівні, яка спиратиметься на досягнення в інноваційній сфері, що створює передумови для «розвитку високотехнологічних виробництв та інноваційних систем з урахуванням Цілей сталого розвитку та перспектив євроінтеграції» [17, с.226].

Отже, оновлення та відбудова національної економіки, зокрема підприємницької сфери є неможливою без сучасних інноваційних підходів, технологій, інструментарію та новітніх управлінських концепцій, практична реалізація яких передбачає запровадження відповідних заходів.

Підкреслимо, що такі заходи мають носити комплексний та системний характер і повинні спрямовуватись на вирішення проблем за різними блоками, інтегруючи досягнення як в сфері науки та технологій, так і в галузі управління, що дозволить не лише запропонувати та виробляти якісну інноваційну продукцію, створюючи додаткові передумови для підвищення рівня прибутковості суб'єктів підприємництва та стратегічний базис для їх розвитку, а й побудувати інноваційну економіку з конкурентоспроможними видами діяльності. Серед них:

- технологічний, який передбачає запровадження науково-технічних новацій; використання новітніх технологій в процесі виробництва товарів та надання послуг; заміну морально застарілої техніки та обладнання; застосування енергозберігаючих технологій; трансфер сучасних «smart» технологій; реалізацію принципів «зеленої» модернізації тощо;

- управлінський, який окреслює інновації в системі менеджменту та спрямований на: формування нових принципів економічних відносин шляхом застосування новітніх управлінських технологій, в тому числі спираючись на досягнення в сфері цифровізації (Інтернет речей, технології Big data, штучний інтелект); реалізацію платформеного підходу, що дозволяє побудувати управлінський процес через єдину систему, забезпечуючи збір, зберігання та управління даними, інтеграцію всіх структур та процесів; запровадження сучасних ланцюгів постачання (в тому числі з використанням концепції ніаршорингу та решорингу); використання інноваційного партнерства (при організації публічних закупівель інноваційних продуктів і послуг) тощо.

Висновки. Отже, в умовах сучасних ризиків та викликів інноваційна модель розвитку підприємництва здатна сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції та послуг і повинна бути врахована при формуванні стратегічних векторів розвитку економіки країни.

Стрімкий розвиток науки та технологій, значні трансформації в сфері цифровізації створюють додаткові передумови для застосування новітніх підходів до розбудови підприємницького середовища, формуючи інноваційний простір даного виду діяльності.

Дослідження теоретичного базису інноваційного підприємництва дозволило констатувати розмаїття трактувань цього терміну та акцентуватись на функціональному та процесному підходах, виокремити основні характерні риси даного явища та підкреслити, що інноваційне підприємництво виступає стрижнем ефективного розвитку національної економіки.

Аналіз рівня інноваційності країни на основі аналізу результатів розрахунку Глобального інноваційного індексу (GII) та рейтингової оцінки України за окремими складовими інноваційної діяльності в динаміці дозволило констатувати зниження показників в динаміці за деякими складовими, що свідчить про сповільнення розвитку інноваційної діяльності в країні. Дослідження місця держави серед ТОП-3 інноваційних економік за групами країн відповідно до рівня доходу на душу населення дозволило зазначити, що за інноваційним спрямуванням національної економіки та доходом населення Україна відноситься до групи держав з рівнем нижче за середній, посідаючи третє місце. Отже, в такій ситуації, враховуючи наявність сучасних ризиків та викликів економічного розвитку, постає необхідність у формуванні та реалізації заходів (в рамках державної економічної політики), спрямованих на активізацію інноваційної діяльності в підприємстві, здатних забезпечити збалансований розвиток цієї сфери в Україні. Вони мають бути комплексними та запроваджуватись системно, на основі сучасних інноваційних підходів, технологій, інструментарію та новітніх управлінських концепцій. Тому їх практичне втілення має бути шляхом запровадження комплексу заходів, які систематизовано за блоками (технологічний та управлінський), що дозволить інтегрувати досягнення як в сфері науки та технологій, так і в галузі управління для розбудови інноваційної економіки. Але задля підвищення ефективності та дієвості цих заходів

представляється доцільним запровадження програмного підходу, а точніше формування програми дій, що є **перспективами подальших досліджень**.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення 15.07.2024)
2. Kotler Philip, Roy Subhadip, Chakrabarti Satyajit, Saha Dipak, Mazumder Rabin. *Perspectives in Marketing, Innovation and Strategy*. London, 2023. 294 p. <https://doi.org/10.4324/9781003434467>
3. Morris M., Lewis P., Sexton D. Reconceptualizing entrepreneurship: an input_output perspective. *SAM Advanced Management Journal*. 1994. № 59. P. 21-31.
4. Шумпетер Й.А. *Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу* / Пер. з англ. В. Старка. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242 с.
5. Гавриш О.М., Пильнова В.П., Пісковець О.В. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. *Економіка та держава*, 2020. № 12. С. 109-113. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2020/21.pdf (дата звернення: 10.08.2024).
6. Давидовська Г.І. Сутність сучасного інноваційного підприємництва. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції*. Київ, 22 квітня 2021. С. 212 -213.
7. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємства у транзитивній економіці: монографія. Заг. ред. С.М. Ілляшенка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 582 с.
8. Кушнір С.О., Вернидуб М.Ю. Оцінювання ризиків інвестицій в інновації в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №2. С. 10-13.
9. Онешко С., Башла С., Короленко О. Особливості збереження та підтримання економічного потенціалу України в умовах війни. *Економіка та суспільство*, 2022. Вип. 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-4> (дата звернення: 10.08.2024).
10. Поврозник П.П. Особливості інноваційного розвитку підприємництва в Україні в контексті глобальних безпекових викликів та ризиків цифровізації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. №8. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-8-9143>. (дата звернення: 10.08.2024).
11. Ткач Є. В., Ткач С. В., Соціально відповідальний та інноваційно активний власний мікро-, малий та середній бізнес як основа економічного розвитку. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2021. Вип. 830. URL: <https://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/144/106> (дата звернення: 10.08.2024).
12. Global Innovation Index 2023 Innovation in the face of uncertainty. URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf>. (дата звернення: 10.08.2024).
13. Національна економічна стратегія 2030 URL: <https://nes2030.org.ua/> (дата звернення: 10.08.2024).
14. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 10.08.2024).
15. Виклики майбутнього для промислового розвитку України: наукова доповідь / за ред. Л.В. Дейнеко. НАН України. Київ, 2022. 184 с.
16. Індустрія 4.0: напрям залучення інвестицій з урахуванням інтересів вітчизняних виробників / Амоша О.І., Вишневський В.П., Ляшенко В.І., Харазішвілі Ю.М. та ін. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № (3) 57. С. 189-216. DOI : 10.12958/1817-3772-2019-3(57)-189-216.
17. Kriachko K., Chupryna O., Maksymov S., Shapoval G., Vdovychenko V., Popova Y. The Strategic planning of transport infrastructure and management of logistics solutions in conditions of war. *AD ALTA: Journal of interdisciplinary research*. Vol.14. Issue 01. Special issue XLI, April, 2024, p.225-230. URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_38.pdf (дата звернення: 10.08.2024).

REFERENCES

1. World Bank (2023). Retrieved from: <https://www.worldbank.org> (accessed 15.07.2024)
2. Kotler, P., Roy, S., Chakrabarti, S., Saha, D., Mazumder, R. (2023). *Perspectives in Marketing, Innovation and Strategy*. London, 294 p. <https://doi.org/10.4324/9781003434467>

3. Morris, M., Lewis, P., Sexton, D. (1994). Reconceptualizing entrepreneurship: an input_output perspective. *SAM Advanced Management Journal*, 59, 21-31.
4. Shumpeter, Y.A. (2011). Teoriia ekonomichnoho rozvytku: Doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, kredytu, vidsotka ta ekonomichnoho tsykladu [The theory of economic development: A study of profits, capital, credit, interest and the economic cycle] / Per. z anhl. V. Starka. Kyiv: Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 242 s. [in Ukrainian].
5. Havrysh, O.M., Pylnova, V.P., Piskovets, O.V. (2020). Innovatsiine pidpriemnytstvo: sutnist, znachennia ta problemy v suchasnykh umovakh funktsionuvannia [Innovative entrepreneurship: essence, meaning and problems in modern operating conditions]. *Ekonomika ta derzhava*, 12, 109-113. Retrieved from: http://www.economy.in.ua/pdf/12_2020/21.pdf (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
6. Davydovska, H.I. (2021). Sutnist suchasnoho innovatsiinoho pidpriemnytstva [The essence of modern innovative entrepreneurship]. *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy: zbirnyk tez dopovidei II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Kyiv, 22 kvitnia 2021, 212 - 213. [in Ukrainian].
7. Illiashenko, S.M. et al (2005). Problemy upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidpriemstva u tranzytivnii ekonomitsi: monohrafiia [Problems of managing the innovative development of the enterprise in the transitive economy: monograph]. *Zah. red. d.e.n., prof.. Sumy : VTD «Universytetska knyha»*, 582 s. [in Ukrainian].
8. Kushnir, S.O., VERNYDUB, M.Iu. (2018). Otsiniuvannia ryzykiv investytsii v innovatsii v Ukraini [Risk assessment of investment in innovation in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 2, 10-13. [in Ukrainian].
9. Oneshko, S., Bashla, S., Korolenko, O. (2022). Osoblyvosti zberezhenia ta pidtrymanna ekonomichnoho potentsialu Ukrainy v umovakh viiny [Peculiarities of preserving and maintaining the economic potential of Ukraine in conditions of war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 40. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-4> (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
10. Povrozyuk, P.P. (2023). Osoblyvosti innovatsiinoho rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini v konteksti hlobalnykh bezpekovykh vyklykiv ta ryzykiv tsyfrovizatsii [Peculiarities of innovative development of entrepreneurship in Ukraine in the context of global security challenges and digitalization risks]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriia: «Ekonomichni nauky»*, 8. Retrieved from: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-8-9143>. (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
11. Tkach, Ye. V., Tkach, S. V. (2021). Sotsialno vidpovidalnyi ta innovatsiino aktyvnyi vlasnyi mikro-, mali ta serednii biznes yak osnova ekonomichnoho rozvytku [Socially responsible and innovatively active own micro-, small and medium-sized business as the basis of economic development]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu*, № 830. Retrieved from: <https://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/144/106> (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
12. Global Innovation Index 2023 Innovation in the face of uncertainty. (2023). Retrieved from: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023-en-main-report-global-innovation-index-2023-16th-edition.pdf>. (accessed 10.08.2024).
13. Natsionalna ekonomichna stratehiia 2030 [National Economic Strategy 2030]. Retrieved from: <https://nes2030.org.ua/> (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
14. Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 r. [On innovative activity: Law of Ukraine dated July 4, 2002]. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/view/t020040> (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].
15. Deineko, L.V. et al (2022). Vyklyky maibutnoho dlia promyslovoho rozvytku Ukrainy: naukova dopovid [Future challenges for the industrial development of Ukraine: scientific report]. Kyiv: NAN Ukrainy, 184 s. [in Ukrainian].
16. Amosha, O.I. et al (2019). Industriia 4.0: napriam zaluchennia investytsii z urakhuvanniam interesiv vitchyznianskykh vyrobnykiv [Industry 4.0: direction of attracting investments taking into account the interests of domestic manufacturers]. *Ekonomichniy visnyk Donbasu*, (3) 57, 189-216. DOI : 10.12958/1817-3772-2019-3(57)-189-216. [in Ukrainian].
17. Kriachko, K., Chupryna, O., Maksymov, S., Shapoval, G., Vdovychenko, V., Popova, Y. (2024). The Strategic planning of transport infrastructure and management of logistics solutions in conditions of war. *AD ALTA: Journal of interdisciplinary research*. Vol.14. Issue 01. Special issue XLI., April, p. 225-230. Retrieved from: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_38.pdf (accessed 10.08.2024). [in Ukrainian].